

## บทที่ 1

### บทนำ

#### หลักการและเหตุผล

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ถือเป็นธุรกิจที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลผลิตที่ได้ประกอบด้วย สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย โรงงาน สถาบันการศึกษา สถานพยาบาล โครงสร้างเพื่อการสื่อสารและคมนาคม และสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน สะพาน และการชลประทาน เป็นต้น ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่มีความแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ เป็นงานที่ทำในที่โล่งแจ้งภายใต้สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวนตลอดเวลา ใช้บุคลากรจำนวนมากหลายสาขาอาชีพหลายระดับความรู้ความสามารถ มีการเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ได้ง่ายและรวดเร็วต้องมีแผนการปฏิบัติงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับโครงสร้างด้านเงินทุนและการบริหารด้านการเงินเป็นสำคัญ (ประกอบ บำรุงผล, มปป.)

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างถือเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อผลการจัดเก็บภาษีและสถานะเศรษฐกิจของจังหวัด ฝ่ายวางแผนและประเมินผล สำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน (2548) ได้รวบรวมข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีอากรรวมทุกประเภทแบบแสดงรายการชำระภาษี ของธุรกิจที่สำคัญของสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ไว้ในรายงานผลการจัดเก็บภาษีปีงบประมาณ 2546 และ 2547 มีผลการจัดเก็บภาษีจากธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นเงินภาษี 1.47 ล้านบาท และ 1.59 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.91 และ 23.41 ของเงินภาษีที่จัดเก็บได้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการจัดเก็บภาษีจากธุรกิจประเภทอื่นถือว่ามีอัตราส่วนการเก็บสูง และแผนการปฏิบัติงานด้านการกำกับดูแลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ประจำปีงบประมาณ 2550 ได้เน้นการกำกับดูแลตามกลุ่มประเภทธุรกิจที่กำลังขยายตัว คือ ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้มีการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้เป็นปัจจุบัน

ระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษี (2550 : ออนไลน์) ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2550 แสดงจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 161 ราย แบ่งเป็นผู้ประกอบ

ธุรกิจที่มีสถานะเป็นบุคคลธรรมดาจำนวน 86 ราย และนิติบุคคลจำนวน 75 ราย จากการปฏิบัติงานกำกับดูแลผู้เสียหายของส่วนกำกับดูแลผู้เสียหาย สำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน (2549) พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ มีพื้นฐานการประกอบธุรกิจมาจากกิจการเจ้าของคนเดียว เป็นธุรกิจที่ทำกันในหมู่เครือญาติ งานรับเหมาก่อสร้าง โดยมารับงานจากส่วนราชการ ดังนั้น รายได้จึงขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐบาล ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมักประสบปัญหาการแข่งขันด้านราคาในการประมูลงาน วัสดุก่อสร้างมีราคาสูง สถานที่ทำงานอยู่ห่างไกลมีความเสี่ยงทางด้านลักษณะภูมิประเทศ และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การถูกเรียกตรวจสอบภาษีจากเจ้าพนักงานสรรพากร ประเด็นความผิดที่พบมาก คือ ผู้ประกอบการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้องตามกฎหมายภาษีอากร เช่น การนำค่าใช้จ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ทวิ 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร มาถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล การนำภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/5 แห่งประมวลรัษฎากร มาถือเป็นเครดิตหักออกจากภาษีขาย ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดภาระภาษีแก่ธุรกิจอันเนื่องมาจากการประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน ทำให้ธุรกิจมีต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงขึ้น ซึ่งต้นทุนค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถหลีกเลี่ยงได้หากผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น จากการที่ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชีและกฎหมายภาษีอากร และธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจสำคัญที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน จึงทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาภาษีอากรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกำกับดูแลผู้เสียหายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัญหาภาษีอากรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกำกับดูแลผู้เสียหาย

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงปัญหาในการเสียภาษีอากรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกำกับดูแลผู้เสียหายกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

## นียมคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ภาษีอากร หมายถึง ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และอากรแสตมป์ ที่ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างต้องชำระ

• ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง หมายถึง การประกอบกิจการในทางการก่อสร้าง โดยจำแนกงานก่อสร้างเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภทพักอาศัย ได้แก่ การก่อสร้างอาคารพักอาศัยทุกประเภท เช่น บ้านเดี่ยว อาคารชุด หรืออาคารใด ๆ ที่ก่อสร้างเพื่อเป็นที่พักอาศัย
2. ประเภทสาธารณะ คือ การก่อสร้างอาคารเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล หรืออาคารพาณิชย์ เป็นต้น
3. ประเภทโยธา ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างทางราบ เช่น สนามบิน สะพาน ถนน อ่างเก็บน้ำ งานชลประทาน เป็นต้น
4. ประเภทอุตสาหกรรม เป็นการก่อสร้างอาคารเพื่องานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานต่าง ๆ